GAZETA KRAKOWSKA

Nro 66.

z KRAKOWA DNIA 18 SIERPNIA 1824 ROKU we SRODĘ.

Z Warszawy d 9 Sierpnia.

J. C. Mość Wielki Xiążę Konstanty wyiechał dnia 2 b. m. do wód w Ems.

Xiążę Namiestnik Królewski

Przesyłaiąc Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości Konwencyią likwidacyyną między Królestwem Polskiem a Austryią w dniu 29 Czerwca 1821 r. zawartą, a przez Nayiaśnieyszego Cesarza i Krola Jmci następnie ratyfikowaną, zalecamy Kommissyi, iżby takową wraz z iey tłumaczeniem w języku Polskim w Dzienniku Praw umieścić poleciła.

W Warszawie d. 25 Czerwca 1824 r.
(podpisano) *Zaiączek.*
Referendarz Stanu
(podp.) J. *Tymowski.*
Zgodno z Wypisem:
Minister Sprawiedliwości
M. *Badeni.*
Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra: K. *Hoffmann.*

W Imie Przenayświętszey i Nierozdzielney Troycy.

Nayiaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyy, Krol Polski, i Nayiaśnieyszy Cesarz Austryi, Król Węgierski, Czeski, Lombardzko-Wenecki, Gallicyi i Lodomeryi &c. &c. &c.

Z w a ż y w s z y,

Ze Artykuł 33 Traktatu Wiedeńskiego z dnia 3 Maia 1815 r. ustanowił proporcyią, w którey Rząd Cesarsko-Austryiacki powinien był mieć udział w aktywach wewnętrznych i zewnętrznych, i przykładać się również do zaspokoienia passywów także wewnętrznych i zewnętrznych byłego Xięztwa Warszawskiego;

Ze trudność dokładnego wylikwidowania długów i wierzytelności tegoż Xięztwa, a tem samem i oznaczenia iedney dziewiątey części na korzyść lub ciężar Austryi przypadaiącey, stawała dotąd na przeszkodzie wykonaniu Art: 34 wyżey wymienionego Traktatu:

Postanowili wspolnie zaniechać likwidacyią szczegołową, i zastąpić ią układem ryczałtowym.

Obiedwie wysokie kontraktuiące Strony, chcąc także, ażeby układ ten wskazał oraz sposob, ktory ma bydź za-

chowanym przez Rząd Cesarsko-Austryiacki, w uregulowaniu pojedynczych pretensyy, które poddani teraźnieyszego Królestwa Polskiego zachowuią prawo formować przeciw temuż Rządowi;

Chcąc nakoniec wzmocnić coraz więcey stosunki przyiaźni i iedności między Niemi będące:

Mianowali Pełnomocników, którzy się zebrali w Wiedniu w celu załatwienia kwestyy spornych, za pomocą układu podpisanego i dnoczasowie przez tychże Pełnomocników, i przez właściwych Ministrów, do tego upoważnionych, a mianowicie:

Jako Ministra Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, Krolestwa Polskiego,

JP. Jerzego Hrabię Golokwina, Rzeczywistego Taynego Radcę, Senatora, Rzeczywistego Szambelana, Posła nadzwyczaynego i Ministra Pełnomocnego Jego Cesarsko-Królewskiey Mości przy Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiey Mości; Kawalera Wielkiego Krzyża Orderu S. Alexandra Newskiego z brylantami, S. Włodzimierza drugiey klassy, S. Anny pierwszey klassy, i Orła Białego Polskiego, Orderów Lwa de Zähringen, i Wierności Badeńskich; Kommandora dziedzicznego, Orderu S. Jana Jerozolimskiego.

Jako Ministra Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiey Mości,

JP. Klemensa Wacława Lotaryusza Xięcia Metternicha Winneburg Ochsenhausen, Xięcia Portella; Kawalera Złotego Runa, Wielkiego Krzyża Orderu Krolewskiego S. Szczepana Węgierskiego, Krzyża honorowego cywilnego złotego i Orderu S. Jana Jerozolimskiego; Kawalera Orderów Rossyyskich: S. Jędrzeia, S. Alexandra Newskiego, i S. Anny pierwszey klassy; Orderu Naywyższego Annuncyady Sardyńskiego; Orderu Słonia Duńskiego; Orderów Pruskich: Orła Czarnego i Orła Czerwonego; Serafinów Szwedzkiego; Wielkiego Krzyża Orderu Hiszpańskiego Karola III; Orderu Chrystusa Portugalskiego; Wielkiey Wstęgi Legii Honorowey; Kawalera Orderu S. Januaryusza, Wielkiego Krzyża S. Ferdynanda, i Krzyża Zasługi, Sycyliyskich; Orderu S. Huberta Bawarskiego; i wielu innych Kawalera; Kanclerza Orderu Woyskowego Maryi Teressy, Kuratora Akademii nauk wyzwolonych Konserwatora Uniwersytetu Krakowskiego, Szambelana i Rzeczywistego Taynego Radcę Jego Cesarsko-Krolewsko-Apostolskiey Mości, Jego Ministra Stanu i Konferencyi, Kanclerza Dworu i Państwa.

Jako Pełnomocnikow Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, Krola Polskiego.

JPana Franciszka Xawerego, Xięcia Druckiego Lubeckiego, Jego Taynego Radcę, Gubernatora Cywilnego Gubernium Wileńskiego; Kawalera Wielkiego Krzyża Orderu S. Włodzimierza drugiey klassy, i S. Anny pierwszey i 4tey klassy; Orderu Orła Białego Polskiego, i Orła Czerwonego Pruskiego pierwszey klassy.

I JPana Dominika Kaietana Kalinowskiego, Radcę Stanu Krolewstwa Polskiego; Kawalera Orderów: S. Stanisława, Polskiego, pierwszey klassy, S. Anny drugiey klassy, z brylantami, i Orła Czerwonego Pruskiego drugiey klassy.

Jako Pełnomocników Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi, Króla Węgierskie-

go, Czeskiego, Lombardzko Weneckiego, Gallicyi i Lodomeryi:

JPana Piotra Hrabiego de Goëss, Kawalera Orderu Cesarsko-Austryiackiego Korony żelazney pierwszey klassy; Kommandora Orderu Leopolda; ozdobionego Krzyżem cywilnym honorowym złotym; Kawalera Wielkiego Krzyża Orderu Konstantyńskiego S. Jerzego Parmeńskiego; Rzeczywistego Tayn'go Radcę i Szambelana Jego Cesarsko-Królewsko Apostolskiey Mości, Jego Kanclerza Nadwornego dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego.

I JPana Klaudyusza Kawalera de Fullod, Nadwornego Radcę w Izbie Jeneralney Skarbu Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiey Mości; ozdobionego Krzyżem Cywilnym Honorowym srebrnym; Kawalera Orderu Królewsko-Pruskiego Czerwonego Orła.

Ktorzy Pełnomocnictwa swoie za ważne i w przyzwoitey formie uznane, zamieniwszy; ustanowili, zawarli i podpisali następuiące artykuły:

Artykuł 1. Rząd Cesarsko-Austryiacki przyymuie na siebie obowiązek zaspokoić sam i bez uczestnictwa Królestwa Polskiego wszelkie pretensyie, które mogłyby bydź formowane przeciw Xięstwu Warszawskiemu do 1 Czerwca 1815 roku tak przez dawnych poddanych Austryackich, iako i przez mieszkańców Podgórza i iego promienia, przedtem poddanych rzeczonego Xięztwa, a teraz znowu poddanych Austryi.

Nawzaiem Rząd Polski przyymuie na siebie obowiązek zaspokoić sam i bez uczestnictwa Austryi, wszelkie pretensyie, które mogą bydź formowane przeciw Xięztwu Warszawskiemu do 1 Czerwca 1815 r. tak przez poddanych teraźnieyszego Krolestwa Polskiego, iako i przez mieszkańców Wolnego Miasta Krakowa i iego Obwodu.

Prócz tego Rząd Polski uwalnia Rząd Cesarsko Austryiacki od iedney dziewiątey części, którą ten ostatni powinien był zapłacić poddanym Pruskim, byłym poddanym Xstwa Warszawskiego, a która to część Królestwu Polskiemu przez Prussy Konwencyią Berlińską 22 Maia 1819 roku ustąpioną została.

Artykuł. 2. Rząd Polski zrzeka się wszelkich pretensyy, iakie mógł formować przeciw Austryi w imieniu rożnych Rządow, które administrowały Xstwem Warszawskiem do 1 Czerwca 1815 r.

Odstępuie rownież wszystkch pretensyy, któreby mógł poszukiwać przeciw Austryi, na osnowie Traktatu Wiedeńskiego 3 Maia 1815 r.

Nakoniec uwalnia Austryią od opłaty summ, które mu przez Prussy ustąpione zostały Konwencyią Berlińską z dnia 22 Maia 1819 roku.

Z swey strony Rząd Cesarsko-Austryiacki uwalnia teraźnieysze Królestwo Polskie od opłaty czterech millionów złotych Polskich, Traktatem Wiedeńskim 3 Maia 1815 roku w artykule 30 na korzyść Skarbu Austryiackiego zapewnionych, niemniey od procentów od teyże summy aż do dnia dzisieyszego zaległych.

Zrzeka się także summy, którą miał do reklamowania od Xięztwa Warszawskiego, na mocy Konwencyi podpisaney w roku 1813 za przechód woysk Polskich przez kraie Austryiackie.

Jednem słowem odstępuie wszelkich pretensyy iakiegokolwiek bądź rodzaiu, które mniemał mieć prawo poszukiwa-

)2(

nia przeciw byłemu Xięztwu Warszawskiemu.

Art: 3. Co się tycze Biletów Kassowych Xięztwa Warszawskiego, ieszcze w cyrkulacyi pozostałych; Bilonu tegóż Xięztwa, którego wartość imienna wartość wewnętrzną przenosi; tudzież obligacyi wszelkiego rodzaiu, na ukaziciela przez Rząd Xięztwa Warszawskiego wydanyen: Austryia zostaie uwolnioną od wszelkiego za też przedmioty wynagrodzenia, tak, iż gdyby nawet poddany Austryiacki miał w ręku bilet iakowy z rodzaiów dopiero wymienionych, tenże poddany będzie miał prawo poszukiwania swey należytości wprost przeciw Rządowi teraźnieyszego Królestwa Polskiego, przez któren zaspokoionym będzie w tymże samym sposobie w iakim poddani Polscy otrzymaią zaspokoienie swoie.

Art: 4. Rząd Cesarsko-Austryiacki uwolnionym zostaie od włożonego na niego przez artykuł 33 Traktatu Wiedeńskiego 1815 obowiązku przykładania się w iedney dziewiątey części do Passivum wynikaiącego z pretensyy, które obce Rządy, lub ich poddani, maią do poszukiwania przeciw byłemu Xięztwu Warszawskiemu, i zrzeka się nawzaiem udziału, iaki miał także w iedney dziewiątey części do Activum wynikaiącego z pretensyy, które toż Xięztwo poszukiwać może przeciw Rządom obcym, lub ich poddanym.

Passiva te staią się zupełnie ciężarem teraźnieyszego Królestwa Polskiego iako też Activa te będą w całości własnośc ą iego.

Art: 5. Rząd Cesarsko-Austryiacki uwolnionym zostaie od wszelkich zobowiązań względem Krupki i Miniam.

Rząd Polski przyymuie na siebie obowiązek zaspokoienia wszelkich pretensyy, któreby co do tych dwóch przedmiotow prawnie poszukiwane bydź mogły, bądź przez poddanych lub instytuta Polskie, bądź przez mieszkańców lub Instytuta Wolnego Miasta Krakowa i iego Obwodu, bądź nakoniec przez poddanych Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiey Mości, lub przez Instytuta w kraiach Jego znayduiące się, o ile poszukiwane wierzytelności okażą się hypotekowane na kahałach żydowskich, znayduiących się w dniu dzisieyszym w kraiu Krolestwa Polskiego, lub w Wolnem Mieście Krakowie i iego Obwodzie.

Art: 6. Rząd Cesarsko-Austryiacki maiąc wzgląd na nowe ciężary, które ninieysza Konwencyia wkłada na Rząd Polski, obowięzuie się dostarczać mu tytułem wynagrodzenia, co rok, przez lat iedenaście następnie po sobie idących, i bez żadney zapłaty, po trzykroć pięćdziesiąt tysięcy cetnarów soli. Rząd zaś Polski obowięzuie się z swoiey strony, zakupować od Rządu Cesarsko-Austryiackiego, co rok i przez też same lat iedenaście następnie po sobie idących, po sto tysięcy cetnarów soli, rachuiąc za cetnar po złotych Polskich ośm.

Sposob wykonania tych dwoch stypulacyy iest wskazanym w Protokóle obiaśniaiącym, do ninieyszey Konwencyi dołączonym.

Art: 7. Pretensyie, które poddani lub Instytuta Duchowne i Swieckie teraźnieyszego Krolestwa Polskiego, równie iako i te, które poddani lub Instytuta Duchowne i Swieckie Wolnego Miasta i Obwodu Krakowa, mogłyby for-

mować przeciw Rządowi Cesarsko-Austryiackiemu; oddzielnie wzięte będą na uwagę, i w iak naykrotszym przeciągu czasu ostatecznie uregulowane zostaną.

Art: 8. Artykuły 35, 36 i 37 Traktatu Wiedeńskiego 3 Maia 1815 roku, tyczące się wzaiemney extradycyi i zwrotu kaucyi, bądź w gotowiźnie bądź w dokumentach lub obligacyiach złożonych; depozytow Sądowych, z iedney do drugiey prowincyi przeniesionych; dokumentów, planów, mapp lub iakichkolwiek pism i papierow, do Rządów kontraktuiących, lub ich *respective* poddanych, należeć mogących: artykuły te gdy do dziś dnia do zupełnego wykonania doprowadzone nie zostały, z powodu, że Kommissarze obudwoch Dworow, do tey czynności wyznaczeni, nie mogli się zgodzić na iednostayną zasadę; przeto prawidło, podług którego dzieło to na przyszłość w oznaczonym terminie do skutku doprowadzonem ma zostać, będzie oddzielnie przepisanem, a to w takim sposobie, ażeby czynność delegowanych Kommissarzy ograniczała się iedynie na prostem wykonaniu wskazanych przepisów, bez żadnych sporów i dyskussyi.

Art: 9. Dla zapewnienia prędkiego i zupełnego wykonania rozmaitych stypulacyy w artykułach poprzedzaiących zawartych, oraz dla zapobieżenia wszelkim nowym nieporozumieniom między obudwoma Rządami a nawet między ich poddanemi; ninieysza Konwencyia rozwiniętą została w protokole obiaśniaiącym, opatrzonym podpisem obustronnych Pełnomocników, i przystąpieniem do niego Ministrow obudwu Dworów. Protokoł ten będzie miał tę samą moc obowiązuiącą, iak gdyby co do słowa w sameyże Konwencyi wpisanym został.

Artykuł dziesiąty i ostatni. Niniey sza Konwencyia będzie ratyfikowaną, i ratyfikacyie iey wymienione zostaną, w przeciągu sześciu tygodni, i prędzey, ieśli bydź może.

W dowod czego, obustronni Pełnomocnicy, i Ministrowie obudwu Dworów do tego szczególnie upoważnieni, podpisali ią, przy wyciśnieniu herbowych swych pieczęci.

Działo się w Wiedniu dnia $\frac{1}{1}$$\frac{7}{9}$ Czerwca roku Pańskiego Tysiąc osmset dwudziestego pierwszego.

(podpisano)

Fr: Xaw. Xże Drucki *Lubecki*. (L. S.) — Piotr Hr. de *Goëss*. (L. S.)

Dom: Kaj: *Kalinowski*. (L. S. — Klaud: Kaw: de *Fuliod*. (L. S.

Jerzy *Gołowkin*. (L.S.) — *Metternich*. (L.S.)

Za zgodność:

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady (podpisano) *Kossecki*.

Zgodno z Wypisem:

Minister Sprawiedliwości:

(podp.) M. *Badeni*.

Za Sekretarza Jeneralnego,

Szef Bióra K. *Hoffmann*.

Z Paryża d. 2 Sierpnia.

Xiężna Orleanu rozwiązana została d. 31 Lipca Synem, który otrzyma imiona Antoni Maria Filip i tytuł Xcia Monpensier.

Izba Parów rozpocznie dziś roztrząsanie budżetu. Dnia 30 z. m. przyięła wniesiony przez Xcia Valentinois obrządek pogrzebowy zmarłego w Paryżu Para.

Tegorocznie posiedzenia izb zakończone zostaną d. 5 b. m. potem nastąpić maią niektore ważne urządzenia, a mię-

dzy innemi mianowanie Ministra spraw zagranicznych, na który urząd przeznaczaią ciągle Hr. de la Ferronaye. Hr. Villele pewnym iest swoiego urzędu i nawet nieprzyiaciele iego oddaią sprawiedliwość iego talentom.

Rozporządzeniem oznaczona iest liczba maytków na woiennych naszych okrętach: okręt o 126 działach mieć będzie wczasie pokoiu 722, a podczas woyny 1070 ludzi osady; fregata o 60 działach 392 podczas pokoiu, a 514 podczas woyny; gabara 200 beczkowa tak podczas pokoiu, iako i woyny 43 ludzi.

Poseł nasz w Neapolu, były Minister P. de Serre, umarł tam d. 21 Lipca.

Rossini przybył z Londynu do Paryża.

We Francyi pobiera poczta rocznie w opłacie od około 60 mill. listów 26½ mill. Fr. Do tego przydać ieszcze potrzeba do 50 mill. listów i pakietów, które na rachunek rządu są wysełane, 25,000 gazet, które codziennie do departamentów odchodzą i tyleż gazet, które rozchodzą się po prowincyiach. Sam Paryż przynosi poczcie rocznie 4 mill. 300,000 Fr. Liczbę listów, które codziennie z Paryża odchodzą, podaią do 40,000, pomiędzy któremi 12,000 bezpłatnych, a codziennie przychodzących do 30,000, pomiędzy któremi także 12,000 bezpłatnych. Między Paryżem i resztą świata przewiia się rocznie 25½ mill. listów. Piesza Paryzka poczta roznosi codziennie wewnątrz miasta do 15,000 listow.

Hr. Harrowby, Angielski Minister stanu, przybył tu i miał u J. K. Mości posłuchanie.

Infant Portugalski Michał odwiedza tuteysze zakłady i pomniki. Niedawno odwiedził dom Jnwalidów, i gdy przechodził z iedney do drugiey sali, grała muzyka na dziedzińcu. Ubolewał, iż niemoże osobiście oświadczyć jenerałom i officerom wdzięczności za tę grzeczność tylko przez tłumacza, ponieważ nie umie po francuzku.

Nowy romans został tu zaraz po wyyściu z druku przez policyią zabrany, ponieważ osnowa iego sprzeciwia się obyczayności i religii.

Z Londynu d. 31 Lipca.

D. 28 w kancelaryi spraw zagranicznych odbyła się 3 h godzinna rada Ministrów, na którey znaydował się także Xże Wellington.

P. Wilkinson przybył tu d. 29 z pismami z Stambułu i Wiednia.

Od r. 1797 do 1816 służyło w woysku Angielskiem 13127 gorałów Szkockich. W r. z. 1817 z tych, którzy przeciw Bonapartemu w Egipcie walczyli, żyło iuz tylko trzech.

W r. 1789 nie znaydowało się w Anglii wszystkich Katolikow iak 69,376 dusz, teraz liczą ich do pół milliona. Większa część z 900 katolickich kościołów wystawioną od tego czasu została. Przed 43 laty 3 tylko znaydowały się katolickie szkoły, teraz liczą ich przeszło 50. Uniwersytet katolicki w Stoughurst, na którego czele znayduią się Jezuici, obiąć może przeszło 500 uczniów. Przed 11tu laty w *Manszester*, Liwerpoolu i Preston ochrzczono przeszło 3000 katolickich dzieci, a w hrabstwie Lankaster znayduie się niemal tyle katolickich, ile protestanckich kościołów. Jezuici z Stoughurst posyłaią często swoich

ajentów do Irlandyi i zdaie się, iż nie są im niewiadome zaburzenia tego kraiu.

Dziś rano nadeszły doniesienia od Pułkownika Sutherland z Cap Coast pod d. 31 Maia. Przed 10ciu dniami Major Chinsholm uderzył na Aschantów; bitwa trwała pół 6tey godziny i była nader krwawa. My utraciliśmy 150 ludzi w zabitych i około 800 w ranionych. Nieprzyiaciel uszedł, ale obawiać się należy, aby nawzaiem na nas nie uderzył, ponieważ Król nadciągnął z nowemi posiłkami i liczba iego woyska wynosić ma do 16,000 ludzi. Stał tylko o 5 mil Angielskich od Castle.

Z zadziwieniem dowiedział się nasz kupiecki stan, iż okręty Francuzkie w Hawannie znaczne uzyskały korzyści; nie płacą cła iak 6 od sta, gdy Angielskie i innych narodów płacić muszą 22. Jeżeli rząd nasz nie wyrobi podobnych korzyści, tedy handel Angielski do tego mieysca wkrótce upadnie.

Gazeta Goniec pod d. 28 b. m. donosi o pobiciu Hiszpańsko-Królewskiego woyska w Peru. Zródłem tego doniesienia potrzebuiącego ieszcze potwierdzenia, iest list kupiecki z Guaiaquil pod d 27 Maia, który przez Filadelfiią i Nowyiork do Liwerpoola nadszedł, i zawiera w treści: „Bryg Tres Hermanos, który z Payta do Guaiaquil przybył, przywiózł listy pod d. 22 Maia, podług których woyska Hiszpańskie ustąpić musiały z Lima. Boliwar, ktory po osadzeniu przez Hiszpanów Limy i Callao, założył główną swoią kwaterę w Truxillo i widząc, że układy iego Ajenta Verendoraga upadły, postanowił stoczyć walną bitwę. Powziąwszy wiadomość że Cantarac i Valdez postąpili aż do Jca, a Limę zostawili pod dozorem Jenerała Monete i Torretagla (byłego Prezesa Peruwiańskiego Kongressu) postawił 4000 woyska na wschodnim brzegu rzeki Santa, a sam poszedł z 7000 ludzi do Carma, gdzie d. 6 Maia natrafił na 6cio tysięczne woysko Hiszpańskie. Przyszło do bitwy i obie srtony walczyły z naywiększą zaciętością. Cantarac został ciężko raniony, przez co wszczął się w woysku iego nieład i zaczęło uchodzić; lecz w Guarmey uderzył na nie postawiony przez Boliwara oddział i poddać się musiało. Siedmset ludzi, którzy uratowali się pod Jenerałem Rodil, ścigał Bolivar aż do Limy, gdzie dognawszy ich d. 10 Maia wpadł zniemi razem do miasta. Reszta woyska Hiszpańskiego uciekła do gór Cordilleras. D. 28 żądała twierdza Callao kapitulować i umawiano się o warunki.„ Z temi doniesieniami niezgadzaią się gazety Buenos-Ayres do 18 Maia, piszące, że naywiększa zgoda zachodziła między Valdez i Olanetą i zabierali się do uderzenia z tyłu na Boliwara. — Gazeta *Times* nie wierzy o nadeyściu podobnego listu, *Morning-Chronicle* milczy, a wydawca Gazety *Globe* zapewnia, iż własnemi oczema widział ten list w Hiszpańskim iezyku pisany, i dowodzi, iż z szypkości, z iaką nadszedł, nie należy o iego osnowie wątpić.“ Wiadomość o zdarzeniach d. 10 Maia w Limie (pisze) nadeyść mogła d. 27 do Guaiaquil, d. 2 Czerwca do Panama, d. 4 do Chagres, d. 26 do Nowegoiorku, a d. 24 Lipca do Liwerpoolu.

Chiliyski Jeneral Freyre opanował wyspę Chiloe Hiszpański Pułkownik Garçia został pobity, a gubernator tam-

teyszy odpłynął z swoiemi skarbami. Chiliyska flotylla ścigaiąc go utraciła przez zatopienie okręt nazywaiący się Wolter.

Ciału prowadzącemu w Buenos-Ayres zdała władza wykonawcza d. 3 Maia sprawę o położeniu nowey tey Rzeczypospolitey. Donosi naprzod o przybyciu północno-Amerykanskiego Posła i mianowanie Reprezentanta Buenos-Ayres przy rządzie Ziednoczonych Stanów północney Ameryki, potem o przybyciu Jeneralnego konsula Angielskiego i o wysłać się maiącym urzędniku w podobnemże znaczeniu do Londynu. Rząd dokłada wszelkiego starania do utworzenia narodowego Kongressu. Brazyliia nie chce cofnąć woysk swoich z Montevideo. Stan przemysłu i wzrastaiącego rolnictwa wystawiony iest naypomyślniey. O powodzeniu Boliwara czyni władza wykonawcza naywiększe nadzieie. Związek między Santa-Fe, Entre-Rios i Corientes iest ustalony. — Poselstwo to podpisane iest od Rivadavia i Garcia.

Naynowsze listy z Alvarado dochodzą do 5 Czerwca. O tym czasie panowała tam zupełna spokoyność. Kongres Mexykański odebrał od Jturbide pismo, w którem ofiaruie mu swoie usługi, lecz to pismo równie iak uchwałę ogłaszaiącą go za zdraycę oyczyzny i wyzutego z pod opieki prawa, rozkazał Kongres razem ogłosić.

Podróżny, który w roku zeszłym w Bogata bawił udzielił o Kolumbiyskim Kongresie następuiącą wiadomość: Posiedzenia odbywaią się pospolicie od godziny 9 z rana do 12tey, a popołudniu od 7 do 9. Senat zgromadza się w wielkiey Sali Klasztoru Dominikanów, po prawey stronie Prezesa (Jenerała Oudinotta) widzieć się daie wizerunek Boliwara, który tam z uchwały Kongressu umieszczony został. Mowy członków są krótkie, bez krasomowstwa, ale rzecz wyiaśniaiące i naywięcey 28 minut trwaiące. Do naylepszych mowców Senatu należą Sorsto i Hurtado. Oba Sekretarze Stanu Gual i Castillo mianemi także są za dobrych mowców. Liczba Senatorów wynosi 40, a Reprezentantów czyli izby niższey 85, wszelako w r. z. dla wielkiey odległości, iak n. p. z Quito, wielu deputowanych nie ziechało. Mieysce zgromadzenia tey izby iest na przeciwko Sali Senatu; w środku Sali znayduie się wizerunek Boliwara, a na przeciwko niego na podwyższeniu siedzenie Prezesa; prawa i lewa strona stanowią między sobą oppozycyie pod nazwiskiem góry i doliny. — List zaś Pułkownika Hamilton do P. Planta pod d. 3 Lipca r. b. o teraźnieyszym stanie Kolumbii, iest zupełnie na stronę tey Rzpltey, wyrażaiąc między innemi, iż sam port Guaiaquil przyniosł dochodu w r. z. 1 mill. 200,000 dolarów „Niepodobna (dodaie na końcu) ażeby Hiszpaniia mogła Kolumbiią na powrót zdobyć; nawet cała siła Anglii, iakkolwiek iest wielka, nie potrafiłaby tego dokazać, bo zachodzą takie fizyczne trudności, których żadna siła ludzka nie zdoła przezwyciężyć.„

Na każdym odpływaiącym do nowey Hollandyi okręcie posełane są owce gatunku Hiszpańskiego i Saskiego. Chodowanie owiec przednicy woyny nadzwyczay się tam rozszerza.

DODATEK
DO Nro 66.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 18 SIERPNIA 1824 ROKU we SRODĘ.

Od granic Hiszpańskich d. 29 Lipca.

Powracaiące z Madrytu gwardyie Francuzkie przybyły d. 27 Lipca do Baiony i po 4ch dniowym odpoczynku udadzą się w dalszą do Paryża drogę. — Od 6 dni przebiegło przez Baionę kilku gońców z Madrytu do Paryża i nawzaiem.

Z Madrytu d. 24 Lipca.

Za miesiąc uda się Król do Eskurial.

Nowym woiennym naszem Ministrem został, iak przepowiadano, Jenerał Carvaial; w mieysce iego Jenerał Quesada został dowódzcą w Nowey Kastylii, a Jenerał Bessieres gubernatorem stolicy. Oddalony Minister woienny, Jenerał Cruz, nie popadł w niełaskę, owszem mianowany został naczelnym Wodzem na wyspach Balearskich, i uda się do Majorki, skoro tylko zda kollegium rzadowemu wyiaśnienie względem niektórych działań tyczących się Ameryki.

Dyonizy Artero został za szkalowanie prawego rządu przez sąd woyskowy na 10letnią karę galerową i na 200 nabaiow skazany. W przod ieszcze oprowadzony był na wpoł nago na ośle po ulicach stolicy.

Upał iest tu ciągle wielki; przy każdey studni stoi kommissarz policyi dla regularnego podziału wody i dozierania, aby niebyła na niepotrzebne cele obracana. Pranie i kąpanie w wodzie studzienney iest zupełnie zabronione. Mimo tego iednak lękaią się, aby wody nie zabrakło.

Przybyły tu dziś z Lizbony nadzwyczayny goniec musiał wazne przywieść pisma, gdyż zaraz po iego przybyciu zebrali się wszyscy zagraniczni Posłowie do Austryiackiego na radę,

Krolowa Portugalska nie czyni żadnych przygotowan do opuszczenia państwa, owszem prosiła N. Króla naszego, brata swoiego, aby Xięcia Villa-Hermosa zostawił na poselstwie w Lizbonie, i zdaie się, iż J. K. M. przychylił się do iey życzenia.

Z Rzymu d. 1 Sierpnia.

Oyciec S. dla przygotowania do

przyszłego jubileuszowego roku nakazał od dnia dzisieyszego przez dwa tygodnie w Rzymie i znakomitszych mieyscach pańs wa kościelnego Missyie. Podczas Missyynych kazań pozamykane bydź muszą wszystkie sklepy, szynkownie, &c. i zabronione są wszelkie zabawy.

D. 26 Lipca z rana Oyciec S. odwiedził niespodziewanie publiczne więzienia, zobaczył wewnętrzne urządzenia, a nawet więzniów, kosztował napoiu i iedzenia, pytał się więźniow o obchodzenie się z niemi, i na znak swego ukontentowania dał dozorcom pieniądze i złote medale, a więźniom iałmużny. Od Benedykta XIV żaden Papież tego nie uczynił.

D. 24 Lipca na publicznym placu ściętych tu zostało dwóch złoczyńców, ktorzy dawniey skazanemi iuz byli na całe życie na galerowe prace, lecz uszli i na nowo rozbiiali, i w karczmie, w którey karczmarkę zamordowali, a karczmarza związali, poymanemi zostali.

Jezuici tuteysi zrobili nową zdobycz; do ich nowicyiatu wstąpił wnuk P. Chateaubriand.

Kardynał Rivarola, Legat Rawenny, zabronił tam pod surowemi karami wszelkich grow po szynkowniach winnych.

Dwie bandy rabusiów, iedna złożona z 34 członków pod hersztem Gasbarono, druga z 9 pod Minocci, uciekły do Abruzów, lecz ściganemi są przez woyska Rzymskie i Neapolitańskie.

Z Szwaycaryi d. 1 Sierpnia.

Seym ligi zalecił przodkuiącemu Kantonowi Berneńskiemu interessować się żywo za temi Szwaycarami, ktorzy przez zwinięcie będących dawniey w służbie Hiszpańskiey pułkow mniey lub więcey uszkodzonemi zostali. Zalecił podobnież wstawić się za Kantonem Bazyleyskim, ktory z woien r. 1813 i 1814 ma do Bawaryi 102.146 ZR. pretensyi.

Zgromadzenie Szwaycarskich przyiacioł muzyki było w Lucernie d. 20, 21 i 22 Lipca nader liczne. Wystawienie Wilhelma Tell przez Schillera zrobione, udało się przedziwnie i uzyskało rownie iak statutami przepisany koncert w Poiezuickim kościele, powszechne oklaski. Na zgromadzenie w roku przyszłym naznaczone iest St. Gallen.

Z Leukerbad pod d. 19 b. m. piszą: Od kilku dni ciepłomierz Reaumura okazywał 24, 26 do 28 stopni ciepła; wczoray zaś wieczór mieliśmy tu okropną burzę, a dziś groził wicher pozrywaniem dachów; pada wielki śnieg, a wiatr pędzi go pod dachy. Ciepłomierz okazywał 2 stopnie nad lodem. Piszący zawdział w chwili pisania 2 kaftany, 2 pary pończoch, frak i sordut, a nie było mu dosyć ciepło.

Nowa szkoła dla ubogich rolników w Bazylei otworzona została na początku Czerwca.

Obawa nowego oberwania się skały pod Goldau przeminęła szczęśliwie; grożąca oba enieniem napryśniona część skały oberwała się istotnie d. 11 Lipca, ale bez zrządzenia naymnieyszey szkody. Wzięła kierunek na dawne zwalisko i tak zwolna opadła, iż mieszkańcy okoliczni nie słyszeli nawet huku.

Z Augszburga d. 1 Sierpnia.

Wczoray o godzinie 5 z południa miasto tuteysze miało wysokie szczęście

powitać w murach swoich NN. Królestwo, wraz z Królewnami i Królewicem Karolem. Przy huku dział z wałów i odgłosie wszystkich dzwonów wiechali NN. Królestwo przez pięknie przybraną tryumfalną bramę do miasta i zaiechali do zamku. W wieczór zaszczycili obecnością swoią teatr, gdzie byli radosnemi okrzykami i stosownem śpiewem powitanemi. Potem obiechali główne ulice, dla przypatrzenia się z powodu ich przybycia oświeconemu miastu. Lecz niedługo cieszyło się miasto pobytem nayukochańszego Monarchy i iego Rodziny, bo nazaiutrz odiechali do Nimfenburga.

Od brzegów Menu d. 4 Sierpnia.

Między królestwem Wirtembergskiem i Xięztwami Hohenzollern - Sigmaringen i Hohenzollern - Hechingen zawarta została celna i handlowa umowa, przez którą Wirtembergski przepis celny w obu tych kraiach otrzymał moc prawną i celna Wirtembergska linija obeymuie oba te Xięztwa.

Rolnicze i politechniczne towarzystwo w Minchen na uświetnienie obchodzonego w d. 16 Lutego r. b. jubileuszu panowania Monarchy swoiego, wyznaczyło dwie nagrody: iednę 25 dukatow za naylepszy wzór dobrze urządzonego mieyskiego domu, drugą 20 dukatow za wzór naydogodnieyszego włosciańskiego zabudowania.

Grecka Xiężna Suzzo, ktora bawiła dotąd w Odessie, przybyła przed kilku dniami do Frankfurtu.

Król Duński darował bibliiotece miasta Frankfortu paradne wydanie dzieła botanicznego: *Flora Danica*.

Rheingau nawiedzone zostało d. 30 Lipca okropną burzą. List z Eltville pod d. 31 Lipca opisuie rzecz iak następuie: "Wczoray popołudniu między godziną 3 i 4 nadciągnęła w okolicę naszą odpołudniowo - zachodu straszna burza. Piorun uderzył naprzód w kościół w Hattenheim, uszkodził ołtarze i obrazy, ale kościoła nie zapalił. W kilka minut potem, bez padania nawet deszczu, uderzył drugi w wieżą na gościńcu, w którey siedziało właśnie na dole 3 więźniów; ieden z nich został od razu zabity, a dway drudzy uszkodzeni, lecz zostaią przy życiu. Przeleciał potem przez wiele gmachów wieży, ogłuszył i obalił kilku ludzi, bez zrządzenia iednak wielkiey szkody; dziewczenka, córka dozorcy wieży bawiła się w tey właśnie chwili, gdy piorun przelatywał, z kotem, zabił kota w ręku dziewczęcia, a dziecka nie uszkodził. Tenże piorun wpadł do obocznego zaiezdnego domu, przebiegł cały dom aż dólnego mieszkania gospodarza; ostatniego ogłuszył, a siedzącego przy niem gościa iak nieżywego na ziemię obalił; lecz za pomocą lekarza wskrzeszony został. Na szczęście i ta iskra nie zapaliła domu. W godzinę potem powstała znowu burza z gradem i ulewą, ale przecie tu niezrządziła żadnego dalszego nieszczęścia W innych zaś okolicach poczyniła wielkie szkody w urodzaiach.

Dnia 16 i 17 Sierpnia 1824 r.
Cena Zbóż roznego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	1. gr.	2. Zł.	2. gr.	3. Zł.	3. gr.	4. Zł.	4. gr.
— *Pszenicy*	11	15	11	12	1[illegible]	—	10	—
— *Zyta*	7	—	6	15	6	—	5	15
— *Jeczmienia*	4	15	4	—	3	18	3	15
— *Owsa*	4	—	3	24	3	18	3	17
— *Jagieł*	20	—	19	—	18	—	14	—
— *Grochu*	7	—	6	15	6	—	5	15
— *Rzepaku*	—	—	—	—	—	—	—	—

W Gdańsku dnia 9 Sierpnia.

	Łaszt 3 Korcy wynoszący				
Pszenicy	od	Złp.	480	do	600
Żyta	—	—	270	—	300.
Jęczmienia	—	—	198	—	210.
Owsa	—	—	180	—	198.
Grochu	—	—	270	—	300.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 99 Ciągnieniu dnia 18 Sierpnia r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

50. 67. 76. 66. 17.

Przyszłe 100 Ciągnienie dnia 25 Sierpnia b. b. przypada.

Teatr Narodowy.

Jutro we Czwartek dnia 19 b. m., Towarzystwo Artystów Dramatycznych ze Lwowa przybyłe, będzie miało zaszczyt dadź po raz 1wszy na dochód JP. Geblówney przedstawienie Opery w 1 akcie z francuzkiego z muzyką sławnego Boieldieu: *Sługa Panem* Którą poprzedzi Komedyia z angielskiego we 2ch aktach: *Żona złośnica.* Między 1wszym a drugim aktem teyże Komedyi, JPanna Geblówna będzie miała zaszczyt śpiewać wielką Aryią z Opery Rossiniego: *Donna de Lago.* — JP. Cogen młodszy ze siostrą swoią, chcąc się przez grzeczność swoią przychylić do pomnożenia zabawy Szanowney Publiczności, tańczyć będą *Pas de deux.*

UWIADOMIENIE.

Dzieło Elementarney Astronomii, ogłoszone w roku przeszłym na prenumeratę, iuż iest w druku, i w końcu bieżącego roku niezawodnie wyydzie na widok publiczny. Gdy wiadomość gwiazd i konstellacyy iest bardzo ważnym Artykułem w Astronomii praktyczney, a która inaczey nabydź się niemoże, tylko porównywaiąc podług pewnych sposobów gwiazdy rozrzucone po Niebie z gwiazdami umieszczonemi na karcie, przeto ostatni rozdział tego dzieła o *sposobie poznawania gwiazd i konstellacyy* z Tablicą, w następuiącym miesiącu pod tytułem *Dodatku*, JJ. WW. JJ. PP. Prenumeratorowie oddzielnie wydrukowany odbiorą. Prenumerata kończy się w miesiącu Grudniu r. b. Prenumerować można w Księgarniach Mateckiego i Grabowskiego. Lista prenumeratorów na czele tego dzieła umieszczoną będzie. — Cena biletu Złp. 10. — W Krakowie d. 14 Sierpnia 1824 roku.

Wincenty Karczewski,
Adjunkt Obser: Astr.

DONIESIENIA.

Z mocy polecenia Wys. Trybunału I. Jnst. Wol. Miasta Krakowa i Jego Okręgu z dnia 7 Sierpnia 1824 r. do L. 2636 zapadłego, odbędzie się w Krakowie w Kamienicy w Rynku pod L. 495 dnia 6 Września r. b. o godzinie 9tey ranney poczynaiąc Licytacya ruchomości po niegdy Jozefie Sobieniowskim Med. Doktorze pozostałych między innemi Win kosztownych starych Węgierskich w Beczkach.

W Krakowie dnia 7go Sierpnia 1824. *A. Matakiewicz* O. P. D. Notar. Publ.

W dniu 24 Sierpnia r. b. 1824 o godzinie 10 przed południem, w Krakowie w gmachu Sukiennicach, sprzedane zostaną przez publiczną licytacyią w drodze exekucyi Sądowey różne ruchomości iako to: zegar piękny stołowy, lustro duże, komoda, mały zegarek kieszonkowy, kuferek i para fraków. — W Krakowie d. 17 Sierpnia 1824 r. *Jacek Kawecki* Kom: S.

Dyrekcyia Główna Górnicza Zawiadomia ninieyszym Publiczność Handluiącą, że z mocy Reskryptu Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z d. 21 Lipca r. b. Nr. 221∫667 w Dozorstwie Olkusko Siewierskim znayduie się do sprzedaży z wolney ręki bądź w znacznieyszych bądź mnieyszych Partyach Cynku do 10,000 Cetnarów 100 funtowych Wagi Polskiey. Chęć przeto kupna maiący zechcą się zgłosić do Dyrekcyi Główney Górniczey, z podaniem zarazem Cen za iakie Cynk w mowie będący zakupić życzą sobie. — W Kielcach d. 28 Lipca 1824.

Dyrektor *Ulman.*
Sekretarz Jiny *Kossowicz.*